VOORSTEL AAN DE RAAD: Raadsvergadering d.d. 08 jun 2021

NR.: RI-21-00680

Onderwerp: Geurbelasting in de kernen	Agendapunt	**17.**
	Raadsvoorstel-nummer	**2021-41**

Voorstel:

De Beleidsregel omgekeerde werking: woon- en leefklimaat, derde herziening te wijzigen zodat er voor wat betreft gevoelige objecten in alle dorpskernen niet meer getoetst hoeft te worden aan de geurnormen en afstanden in voornoemde beleidsregel, zoals gespecificeerd in Bijlage 1

Burgemeester en wethouders van Nederweert,

De secretaris, De burgemeester,

drs. J.C.T. (Johan) Bakens B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak

Portefeuillehouder(s)	: Wethouder Koolen	Afdeling	: DVL
		Auteur	: E. van der Linden
Datum	: 6 mei 2021		
Bijlage(n)	: Beleidsvoornemen wijziging Beleidsregel omgekeerde werking		

Rapportage bij Raadsvoorstel RI-21-00680 Raadsvergadering d.d. 08 jun 2021

Voorstel
De Beleidsregel omgekeerde werking: woon- en leefklimaat, derde herziening te wijzigen zodat er voor wat betreft gevoelige objecten in alle dorpskernen niet meer getoetst hoeft te worden aan de geurnormen en afstanden in voornoemde beleidsregel, zoals gespecificeerd in Bijlage 1.

Inleiding
Gezondheid en leefbaarheid in de kernen
Gezondheid is als een van de speerpunten benoemd in het coalitieakkoord. Wij hechten grote waarde aan een gezond woon- en leefklimaat voor onze inwoners. Om die reden zetten wij in op het verbeteren van het woon- en leefklimaat in onze gemeente. Het vaststellen van de omgevingsvisie buitengebied en daarbij behorende uitwerkingsplannen (geurbeleid, intrekkingsbeleid, luchtkwaliteit) moeten bijdragen aan een beter woon- en leefklimaat. Sommige effecten kunnen we op korte termijn bereiken, andere effecten hebben een langere tijdshorizon.

Tegelijkertijd zijn er initiatieven binnen de kernen en in het buitengebied, waar we als gemeente graag aan meewerken. Het gaat hierbij om woningbouw (vooral voor de doelgroepen starters en senioren) en andere initiatieven van burgers en ondernemers, zoals kleinschalige opvang, bed- en breakfast, opslag etc.

Wij zoeken de balans tussen het mogelijk maken van initiatieven die nodig zijn voor onze leefbaarheid, wensen van inwoners en het welgevoelen in onze gemeente in relatie tot regels en maatregelen om (op termijn) het gezonde woon- en leefklimaat te verbeteren. Een te stringente doorvoering van maatregelen op het terrein van gezondheid maakt dat initiatieven niet of nauwelijks mogelijk zijn in onze gemeente, omdat de verwevenheid van functies, ook dicht bij onze bebouwde kernen, groot is. Vooral binnen de kernen waar het grootste deel van onze inwoners woont, levert dat een spanning op tussen de mogelijkheden voor de verschillende functies. In de kernen is er wel aanzienlijk minder geur dan in grote delen van het buitengebied. Om die reden leggen wij u nu een voorstel voor om binnen de kernen initiatieven mogelijk te houden (waarbij wel altijd getoetst zal blijven aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat). De norm in het buitengebied mag niet toenemen. Tegelijkertijd blijven we inzetten op het structureel verbeteren van ons woon- en leefklimaat. Dit laatste bereiken we vooral door in het buitengebied de ingezette transformatie verder door te voeren.

Geurbeleid
Op 14 november 2017 heeft de gemeenteraad strengere geurnormen dan voorheen vastgesteld. Dit is gebeurd in de geurverordening en gebiedsvisie. Die normen gelden voor agrarische bedrijven. In de beleidsregel omgekeerde werking staat, zoals landelijk gebruikelijk, dat nieuwe woningen ook aan deze geurnormen moeten voldoen. Op 20 juli 2018 heeft Rijksoverheid de wettelijke geuruitstoot van combiluchtwassers aangepast. Stallen met combiluchtwassers stootten meer geur uit dan eerder bekend. De geurwolken die op onze geurkaarten eerst de randen van de kernen Nederweert, Ospel en Nederweert-Eind bedekten, kwamen er nu ruim overheen, zo bleek uit de evaluatie van de geurverordening en gebiedsvisie van 14 april 2020. In deze evaluatie heeft de gemeenteraad besloten de geurnormen niet te veranderen. Deze evaluatie is uw raad ter kennis gebracht in de raadsvergadering van december 2020. Deze geurnormen botsen echter in toenemende mate met de ambitie om woningbouw in de kernen mogelijk te maken. In het dorp is er nu op veel plekken meer geur dan volgens de norm mag, waardoor de woningen niet voldoen aan het geurbeleid. Het is daarom niet mogelijk het geurbeleid te volgen en woningbouw te stimuleren. Er ontstaat dan de vreemde situatie dat, omringd door tientallen bestaande woningen, een nieuw woningbouwplan of ander gevoelig object niet mogelijk is. In de praktijk wordt dan in veel gevallen gezocht naar mogelijkheden om toch te kunnen bouwen. Dit gebeurt echter niet voor iedereen gelijk.

Beoogd effect
Zorgen dat er geen willekeur ontstaat in de toepassing van het geurbeleid.

Argumenten
1.1 Bij het voortzetten van de huidige toetsing ontstaat een niet eenduidige situatie
Er ontstaat er een situatie waarin meermaals van het beleid omgekeerde werking wordt afgeweken wegens het belang van grotere of maatschappelijk gewenste initiatieven. Op zichzelf staand is zo'n casus reëel en voorstelbaar. Tegelijkertijd wordt echter aan sommige, andere vaak kleinere maar maatschappelijk ook zeer wenselijke plannen voor woningen niet meegewerkt: juist vanwege die nadruk op het voorkomen van geurhinder. Denk bijvoorbeeld aan mantelzorgwoningen, waarvan we in beleid hebben aangegeven die wel te willen stimuleren. Bij het nagaan van alle plannen kwam er daardoor een ongelijkheid naar voren, die de directe aanleiding voor dit voorstel vormt. Bestuurlijke eenduidigheid is van groot belang. Zowel bij het vasthouden aan het beleid als bij het afwijken ervan hebben we het over plannen in de dorpskernen.

1.2 We kunnen niet wachten op een permanente oplossing
We verwachten dat deze vorm van willekeur zich uiteindelijk oplost door de keuzes die het bestuur moet maken voor het omgevingsprogramma luchtkwaliteit. Maar bij het nagaan van de nu bekende plannen waar dit speelt (zie bijlage 1), blijkt dat er tot die tijd nog veel plannen en verzoeken zijn die moeten worden afgehandeld, zodat het niet verantwoord is om met het huidige beleid door te gaan. Het alternatief is om al deze pijplijnplannen stil te leggen of medewerking alsnog te weigeren. Dit is echter geen realistische optie, en ook hieraan kleven (juridische) risico's.

1.3 Door het beleid buiten werking te stellen behandelen we gelijke woningbouwplannen gelijk
Om alle plannen gelijkwaardig te toetsen, dient het beleid tijdelijk buiten werking te worden gesteld voor wat betreft de geurnormen in de kernen. Als het bestuur ervoor kiest om dit te doen zegt het de volgende dingen:
- Het is belangrijk dat er mogelijkheden zijn en blijven om woningen in en om het dorp te bouwen, ook als er daar geurhinder is; waarbij wel belangrijk is dat in de kern niet zoveel geurhinder is dat het onverantwoord zal zijn (er blijft altijd getoetst aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat)
- Het gaat altijd om het toevoegen van initiatieven binnen de kern, in een bebouwd gebied waar onze inwoners al wonen
- Woningbouwplannen worden gelijk behandeld
- Het is niet de bedoeling dat er meer geurhinder komt, dus bedrijven moeten nog steeds aan dezelfde norm voldoen; ook al laten we die norm los voor woningen
- Bedrijven zullen niet belemmerd worden door de nieuwe woningen

Daar waar woningen worden genoemd worden ook andere soorten gevoelige objecten genoemd zoals kinderopvanglocaties. Woningen zijn echter verreweg de meest voorkomende categorie.

Kanttekeningen
1.1 Agrariërs en burgers worden ongelijk behandeld
Doordat het beleid wordt losgelaten voor burgers maar agrariërs nog steeds aan de geurnormen moeten voldoen ontstaat een ongelijke situatie. Belangrijk hierbij is dat het beleid enkel wordt losgelaten in de kernen en niet in het buitengebied. Ook is het belangrijk dat agrariërs niet belemmerd worden door het loslaten van het beleid, dit zal een voorwaarde in de plantoetsing zijn. Tenslotte is het belangrijk dat het hierbij gaat om een tijdelijke maatregel, door de keuzes in het omgevingsprogramma luchtkwaliteit wordt nieuw beleid opgesteld.

1.2 Er moet wettelijk gezien aan geur getoetst worden
Door het loslaten van het beleid omgekeerde werking is het niet zo dat er niet meer aan geur getoetst wordt bij woningbouwplannen. Toetsen aan geur is wettelijk verplicht. Dat hoeft echter niet via beleid. Er kan ook per geval onderbouwd worden dat ergens een aanvaardbaar woon- en leefklimaat heerst omdat de geurhinder acceptabel is. Doordat het gaat om woningen in de kern zal dit ook mogelijk zijn.

Uitvoering
Bij vaststelling wordt dit gepubliceerd. Er staat geen zienswijze of beroep open tegen de beleidsaanpassing.

Communicatie en participatie
Gelet op de tijdelijkheid van de beleidsaanpassing en de inspraak die bij de permanente beleidsaanpassing gevoerd zal worden, en omdat diverse plannen tot de tijdelijke beleidsaanpassing geen doorgang kunnen vinden wordt er nu voor de participatievorm informeren gekozen.

Bijlagen
1. Beleidsvoornemen wijziging Beleidsregel omgekeerde werking

Concept raadsbesluit

De raad van de gemeente Nederweert

Overwegende dat er een toename is aan woningbouwplannen in de kernen;

Dat deze woningbouwplannen vaak botsen met de regels over geur en omgekeerde werking;

Dat er beleid in voorbereiding (omgevingsprogramma luchtkwaliteit) om nieuwe keuzes over geur en de omgekeerde werking te maken;

Dat tot die tijd belangrijk is dat gelijke woningbouwplannen gelijk behandeld worden

Gezien het voorstel nr. 2021-41 van het college van burgemeester en wethouders d.d. 6 mei 2021;

Gelet op de Awb, Wabo en Wro;

Besluit

De Beleidsregel omgekeerde werking: woon- en leefklimaat, derde herziening te wijzigen zodat er voor wat betreft gevoelige objecten in alle dorpskernen niet meer getoetst hoeft te worden aan de geurnormen en afstanden in voornoemde beleidsregel, zoals gespecificeerd in de Bijlage 1.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 8 juni 2021,

De raadsgriffier,	De voorzitter,
drs. E.G. (Esther) Schrier	B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak